

ACTIVITEITENVERSLAG

2021-2022

Inhoudstafel

Voorwoord van de Voorzitter	2
1. Samenstelling van het Auditcomité	3
2. Het Vast Secretariaat.....	3
3. Organisatie van de interneauditactiviteiten	4
4. De vergaderingen van het ACFO	5
5. Verslagen over de interne controle binnen de federale administraties	8
5.1. Kader	8
5.2. Op het terrein.....	10
6. Andere adviezen.....	11
7. Interne en externe communicatie.....	12
7.1. Het Rekenhof.....	12
7.2. Andere contacten van het ACFO	12
7.3. Website	12

Voorwoord van de Voorzitter

Dit verslag werd opgemaakt in uitvoering van artikel 13, § 1, van het koninklijk besluit tot oprichting van het Auditcomité van de Federale Overheid (ACFO). Dit is het dertiende activiteitenverslag van het ACFO sinds de officiële oprichting ervan op 2 april 2010. Dit verslag bestrijkt de periode van 1 augustus 2021 tot en met 31 juli 2022.

Het Auditcomité voerde in de voorbije periode zijn opdracht met blijvende betrokkenheid uit.

Tijdens zijn werkzaamheden in de periode 2021-2022 stelde het ACFO een aantal positieve elementen vast, waaronder:

- de inspanningen van de instellingen in het kader van business continuity;
- de publicatie van het koninklijk besluit van 15 mei 2022 betreffende de organisatiebeheersing binnen sommige diensten van de federale uitvoerende macht, en tot wijziging van de koninklijke besluiten van 4 mei 2016 tot oprichting van de Federale Interneauditdienst en van 17 augustus 2007 tot oprichting van het Auditcomité van de Federale Overheid;
- het verzoek van de Ministerraad op 25 februari 2022 aan het College van voorzitters om ten laatste tegen 31 mei 2022 voorstellen te formuleren over hoe er zo goed mogelijk gevolg kan worden gegeven aan de aanbevelingen van het Auditcomité;
- de bereidheid van het Rekenhof om een samenwerkingsprotocol inzake single audit met de Inspectie van Financiën (IF), de Federale Interneauditdienst (FIA) en het ACFO af te sluiten.

Het ACFO drukt evenwel zijn bezorgdheid uit betreffende een aantal aanhoudende en/of nieuw vastgestelde zwakheden:

- het globale maturiteitsniveau inzake interne controle blijft laag;
- het veelal ontbreken van governance op verschillende vlakken, waaronder risk governance, financial governance en IT-governance;
- de kwaliteit van de rekeningen 2020, waarbij het Rekenhof m.b.t. de Europese verplichting tot certificering een onthouding heeft uitgesproken;
- de nog vaak te lage/trage respons op de auditaanbevelingen;
- de traagheid waarmee de nieuwe Verantwoordelijke Interne Audit is aangesteld, wat een weerslag heeft gehad op de werking van de FIA.

Brussel, 31 juli 2022

Werner Van Minnebruggen
Voorzitter van het ACFO

1. Samenstelling van het Auditcomité

Artikel 3 van het koninklijk besluit van 17 augustus 2007 tot oprichting van het Auditcomité van de Federale Overheid (ACFO) bepaalt dat het ACFO is samengesteld uit zeven onafhankelijke deskundigen, aangesteld voor zes jaar bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit. Het mandaat van deze leden kan één keer worden verlengd.

Het tweede mandaat van mevrouw Annemie Roefs en de heer Peter Meersschaut, die er van bij de oprichting van het ACFO bij waren, liep af in maart 2022. Zij werden op 6 juni 2022 vervangen door mevrouw Christiane Franck-Vandyck en mevrouw Giselle Vercauteren.

Het ACFO kent momenteel de volgende samenstelling:

Naam	Voornaam	Taalrol	Hoedanigheid	EERSTE MANDAAT		TWEEDE MANDAAT	
				KB aanstelling	Einde mandaat	KB aanstelling	Einde mandaat
ATAYA	Georges	FR	Lid	28-12-20	27-12-26		
BOGAERT	Olivier	FR	Lid	28-12-20	27-12-26		
DE NAEYER	Wim	NL	Lid	05-05-17	04-05-23		
GALANT	Michel	FR	Lid	17-05-18	16-05-24		
VAN MINNEBRUGGEN	Werner	NL	Voorzitter	04-03-15	03-03-21	17-03-21	16-03-27
VANDYCK	Christiane	FR	Lid	06-06-22	05-06-28		
VERCAUTEREN	Giselle	NL	Lid	06-06-22	05-06-28		

De Korpschef van de Inspectie van Financiën, de heer Erwin Moeyaert, neemt van rechtswege deel aan de vergaderingen van het Auditcomité, ten raadgevende titel en zonder stemrecht.

2. Het Vast Secretariaat

Het ACFO beschikt over een Vast Secretariaat (VSP). Het personeel ervan wordt door de FOD Kanselarij van de Eerste Minister ter beschikking gesteld van het Auditcomité, zoals bepaald in artikel 9, §2, van het koninklijk besluit van 17 augustus 2007 tot oprichting van het Auditcomité van de Federale Overheid.

De bezetting van het VSP sinds de oprichting ervan in 2010 is als volgt geëvolueerd:

Van	tot	Niveau A	Niveau B	Externe experts
sep-10	jan-11	1		
jan-11	feb-14	3		
feb-14	sep-14	4		
sep-14	feb-15	2		
feb-15	sep-15	1	1	
sep-15	jan-16	1	1	0,5
jan-16	mrt-16	1	1	1
mrt-16	nov-17	1		
nov-17	jan-18	2		
jan-18	sep-18	2		
sep-18	jan-21	1,5		
feb-21	-	1,6		

In februari 2014 werd de heer Ronny Damoiseau aangeworven als expert voor het VSP. Hij werd in juni 2014 aangesteld als Verantwoordelijke van het Vast Secretariaat van het ACFO. Hij vervult de taken die hem door de regelgeving worden opgedragen en verzorgt de relaties met alle belanghebbenden.

Sinds 1 september 2018 is de heer Christophe Cuche, die deeltijds werkt, ook tewerkgesteld bij het VSP.

3. Organisatie van de interneauditactiviteiten

De Federale Interneauditdienst (FIA) werd opgericht bij het koninklijk besluit van 4 mei 2016.

Op 31 december 2020 legde mevrouw Ann Schoubs haar functie als Verantwoordelijke Interne Audit (VIA) neer om een andere uitdaging aan te gaan. Sinds 1 januari 2021 nam de heer Guy Mommens de functie als VIA ad interim op. Hierdoor kon hij zijn rol als manager-auditor minder invulling geven. Het aanhoudend gebrek aan senior auditors en manager-auditors heeft volgens het ACFO een negatieve impact op de activiteiten van de FIA. Het ACFO stelde een trage vooruitgang in de aanstelling van een nieuwe VIA vast en meent dat deze procedurele traagheid de geloofwaardigheid en aantrekkelijkheid van de FIA en van de auditfunctie zelf ondermijnt. Het Rekenhof stelde in zijn 178ste jaarboek dat het aanstellen van de VIA als een prioritaire opdracht voor de regering moet worden beschouwd. Mevrouw Kathleen Meganck werd pas op 15 april 2022 aangesteld als nieuwe VIA. Het Auditcomité vertrouwt erop dat deze benoeming de auditactiviteiten een nieuw elan zal geven en engageert zich om de nieuwe VIA te ondersteunen in de verdere ontwikkeling van de interne-auditfunctie binnen de federale overheid. Het ACFO blijft evenwel bekommerd over de arbeidsvoorwaarden van de interne auditoren binnen de FIA. Deze bemoeilijken de broodnodige instroom van ervaren auditoren en bevorderen soms zelfs de uitstroom van auditoren naar andere regionale auditdiensten en federale organisaties met premiestelsels, die meer aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden kunnen aanbieden.

Het ACFO en de FIA zijn partners in de ontwikkeling van de federale-auditfunctie en werken op permanente basis samen. De VIA neemt deel aan alle vergaderingen van het ACFO en is betrokken bij de opmaak van de agenda. De VIA geeft op elke vergadering ook een stand van zaken betreffende de lopende audits en de evolutie in de organisatie van de FIA.

FIA beschikt over een kanaal dat aan het brede publiek toelaat om onregelmatigheden of misbruiken te melden die waargenomen worden bij de diensten. Dergelijke meldingen zijn een belangrijke bron om op een reactieve manier fraude bij de federale overheid te onderzoeken.

De FIA dient zijn jaarlijkse auditplan vóór 31 januari bij het ACFO in en zijn jaarverslag over het voorgaande jaar vóór 15 april.

Het ACFO heeft op 27 november 2020 het auditplan 2021 van de FIA goedgekeurd en op 26 november 2021 het auditplan 2022.

Voor de besproken auditverslagen wordt verwezen naar punt 4 “De vergaderingen van het ACFO”.

4. De vergaderingen van het ACFO

Tussen 1 augustus 2021 en 31 juli 2022 heeft het Auditcomité negen keer vergaderd:

- 28 september 2021
- 22 oktober 2021
- 26 november 2021
- 25 januari 2022
- 22 februari 2022
- 15 maart 2022
- 26 april 2022
- 17 juni 2022
- 5 juli 2022

Door de gezondheids crisis kon het seminar dat het Auditcomité jaarlijks organiseert, in 2021 niet doorgaan. Gelukkig konden er in april 2022 wel weer ACFO-vergaderingen op de Kanselarij plaatsvinden door de versoepeling van de preventiemaatregelen in het kader van de coronacrisis.

Tijdens de negen hierboven genoemde vergaderingen werden veel agendapunten besproken. Naast de regelmatige opvolging van de evolutie van het FIA-personeel en de uitvoering van het auditplan, kunnen de volgende thema's worden vermeld.

- Op 28 september 2021:
 - de benoeming van de twee leden van het Comité die deelnemen aan de jury voor de selectie van de nieuwe FIA-verantwoordelijke;
 - de validatie van het activiteitenverslag 2020-2021 (Nederlandse en Franse versie);
 - de validatie van het globaal verslag Artikel 13 2021 (Nederlandse en Franse versie);
 - de problematiek van de audits die aanslepen omdat een reactie van het management of een actieplan uitblijft;
 - de problematiek van het gebruik van externe auditors via overheidsopdrachten afgesloten door de Smals;
 - het ontwerpverslag opgesteld door het Rekenhof in het kader van de opvolging van het artikel over de organisatie van een interne audit binnen de federale overheid;
 - het samenwerkingsproject met het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle;
 - de transversale audit van de digitale transformatie;
 - de transversale audit van de samenwerking van de federale entiteiten met de informele G-Cloud-structuur;
 - de transversale audit van de samenwerking van de federale entiteiten met de vzw Smals en Egov (Third party contract IT);
 - het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de organisatiebeheersing binnen sommige diensten van de federale uitvoerende macht;
 - de omzetting van de Europese Richtlijn 2019/1937 betreffende klokkenluiders.
- Op 22 oktober 2021:
 - het ontwerpprotocol ACFO-FIA-IF-Rekenhof;
 - de versterking van het secretariaat;
 - de vervanging van twee leden van het Comité in maart 2022;
 - de nieuwe taalkaders van de FIA;
 - de opvolging van de auditaanbevelingen;
 - de audits uitgevoerd binnen de Algemene Directie Dienst Vreemdelingenzaken van de FOD Binnenlandse Zaken, met betrekking tot de logistieke processen die verband

- houden met het beheer van de geneesmiddelenvoorraden, van de badges en sleutels, alsook van de goederen van de residenten;
- de audit met betrekking tot de ISO 9001:2015-certificatie van de Koninklijke Munt van België, die in 2019 werd opgenomen binnen de Algemene Administratie van de Thesaurie van de FOD Financiën;
 - de audit van het "Procure to Pay"-proces (P2P) binnen de Kanselarij van de Eerste Minister;
 - een forensische audit uitgevoerd binnen de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, op vraag van de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie, die ressorteert onder de federale politie;
 - het FIA-kwaliteitsprogramma;
 - het FIA-opleidingsplan;
 - het samenwerkingsproject met het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle;
 - het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de organisatiebeheersing binnen sommige diensten van de federale uitvoerende macht, besproken met vertegenwoordigers van de minister van Ambtenarenzaken en van de staatssecretaris voor Begroting;
 - het verslag Artikel 7 van de Regie der Gebouwen.
- Op 26 november 2021:
 - de goedkeuring van het auditplan 2022;
 - de lancering van "spending reviews"-proefprojecten binnen de Belgische federale overheid;
 - de identificatie en opvolging van de grote projecten van de overheid;
 - de problemen die Selor heeft ondervonden en die gevolgen hebben voor de aanwervingen van de FIA;
 - de audits betreffende de governance van de tien federale wetenschappelijke instellingen, die onder de POD Wetenschapsbeleid (BELSPO) ressorteren;
 - de integratie van het Federaal Agentschap van de Schuld in het audituniversum van het ACFO en de FIA.
 - Op 25 januari 2022:
 - de analyse van de FIA om zijn werking te verbeteren en tegelijk te voldoen aan de verwachtingen van zijn personeel;
 - de audit van het bestuur van de Kustwacht, uitgevoerd in samenwerking met Audit Vlaanderen;
 - de audit van het bestuur van Cellmade en de gedecentraliseerde werking ervan in clusters/mesos, uitgevoerd binnen de FOD Justitie;
 - de audit over de wijze waarop de Dienst "Monitoring and Evaluation of Research and Innovation", die deel uitmaakt van de AD Onderzoek en Toepassingen van de POD Wetenschapsbeleid (BELSPO), statistische gegevens over onderzoek en innovatie produceert en valoriseert;
 - de audit van het beheer van de wettelijke en regelgevende teksten door de DG BESOC van de FOD Sociale Zekerheid;
 - de aanpassing van het auditplan 2022;
 - het FIA-jaarverslag 2021;
 - de enquête van de FIA die werd afgenomen bij zijn stakeholders;
 - de nieuwe regelgeving betreffende de vervanging van bestuursovereenkomsten door beleidsplannen;
 - de ondertekening van het samenwerkingsprotocol gesloten door de FIA en het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle;

- het nieuwe ontwerp van koninklijk besluit betreffende de administratieve en begrotingscontrole.
- Op 22 februari 2022:
 - de voorstelling door vertegenwoordigers van de FOD BOSA van de wijzigingen aan de koninklijke besluiten van 29 oktober 2001 betreffende de aanduiding en de uitoefening van de managementfuncties in de federale overheidsdiensten en de programmatorische federale overheidsdiensten, en van 2 oktober 2002 betreffende de aanduiding en de uitoefening van de staffuncties in de federale overheidsdiensten en de programmatorische federale overheidsdiensten, die specifiek betrekking hebben op de vervanging van de bestuursovereenkomsten door beleidsplannen;
 - de laatste evoluties van het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de organisatiebeheersing binnen sommige diensten van de federale uitvoerende macht;
 - het overzicht van de bevoegdheden waarover het Auditcomité globaal beschikt;
 - de brief aan de drie voogdijministers van het ACFO, waarin wordt herinnerd aan de aanbevelingen van de FIA in zijn audits over digitale transformatie;
 - de zelfevaluatie 2021;
 - het vertrek van twee leden die hun twee mandaten in het Comité hebben vervuld en het delen van hun ervaringen.
- Op 15 maart 2022:
 - de brief gericht aan de minister van Justitie naar aanleiding van de audit over het bestuur van Cellmade en de gedecentraliseerde werking ervan in clusters/mesos;
 - de voorstelling, door een vertegenwoordiger van het Rekenhof, van het standpunt van het Rekenhof ten aanzien van de certificering van de jaarrekeningen 2020 van de federale staat;
 - de audit van de IT-veiligheid van de Algemene Administratie Douane en Accijnzen van de FOD Financiën, in het kader van het Trans-European System;
 - het advies van de FIA, op vraag van de FOD Financiën, over de rollen en verantwoordelijkheden inzake informatiebeveiliging;
 - een forensische audit uitgevoerd in het gesloten centrum voor illegalen te Brugge, dat ressorteert onder de AD Dienst Vreemdelingenzaken van de FOD Binnenlandse Zaken;
 - de audit van het beleid, het beheer en de controle van de incidenten die zich hebben voorgedaan in de collectieve federale opvangcentra van het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil);
 - de voorstelling, door twee vertegenwoordigers van het Federaal Agentschap van de Schuld, van de structuur, de werking, de taken en de strategie van het Agentschap, alsook van wat het Agentschap reeds heeft opgezet inzake risicoanalyse en interne controle.
- Op 26 april 2022:
 - de aanwijzing van de nieuwe Verantwoordelijke van de Interneauditdienst;
 - de audit van de beheersing van het end-to-endproces van aanvragen tot erkenning, machtiging en registratie door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV);
 - de audit van het IT-governance van het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil);
 - de follow-up van de audits 2021;
 - het ontwerp van het nieuw FIA-charter;
 - de voorbereiding van de vergadering met het Rekenhof met het oog op de uitvoering van een gemeenschappelijk samenwerkingsprotocol en de single audit-beginselen;

- de opvolging van de ontvangst van de verslagen Artikel 7 en de opstelling van de - verslagen Artikel 13.
- Op 17 juni 2022:
 - de benoeming van de twee nieuwe leden van het Comité;
 - de voorbereiding van de vergadering met het Rekenhof met het oog op de uitvoering van een gemeenschappelijk samenwerkingsprotocol, en een samenvatting van een aantal aandachtspunten;
 - de problemen die de FIA heeft ondervonden om de nodige profielen aan te trekken en te behouden;
 - de "onafhankelijkheidsverklaring" van de FIA voor het jaar 2021, overeenkomstig IIA-standaard 1100 "Onafhankelijkheid en objectiviteit";
 - de audit van de toekenning van vergunningen aan de Authorised Economic Operators (geautoriseerde marktdeelnemers) door de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen van de FOD Financiën;
 - een eerste analyse van de impact op de werking van de FIA van de Europese richtlijn "Network and Information Security" 2 die op handen is. De bedoeling van de richtlijn is de ontwikkeling van de cyberbeveiliging binnen de Unie te versterken;
 - de brief van het College van voorzitters aan de ministers van de Kern om te voldoen aan de aanbevelingen van het ACFO bij het overmaken van de globale verslagen 2021 aan de Ministerraad.
- Op 5 juli 2022:
 - het algemeen verslag Artikel 13;
 - het activiteitenverslag 2021-2022;
 - de audit betreffende de aankoopcentrale bij de Regie der Gebouwen;
 - de audit betreffende de capaciteitsopbouw/-afbouw bij FEDASIL;
 - een forensische audit bij BELSPO;
 - de impact van de nieuwe EU-richtlijn 2019/1937 betreffende de klokkenluidersregeling op de werking van FIA;
 - de impact van het KB van 15 mei 2022 betreffende de organisatiebeheersing¹ op de werking van de FIA;
 - het seminarie van 21 juni 2022 over integriteit.

5. Verslagen over de interne controle binnen de federale administraties

5.1. Kader

Overeenkomstig artikel 7 van het koninklijk besluit van 17 augustus 2007 betreffende het intern controlesysteem binnen sommige diensten van de federale uitvoerende macht, moeten de diensten een jaarverslag over de werking van hun interne controlesysteem aan het ACFO bezorgen.

¹Het koninklijk besluit van 15 mei 2022 betreffende de beheersing van sommige diensten van de federale overheid, en tot wijziging van de koninklijke besluiten van 4 mei 2016 tot oprichting van de Federale Interneauditdienst en van 17 augustus 2007 tot oprichting van het Auditcomité van de Federale Overheid.

Deze verslagen Artikel 7 worden verwacht van elke administratie die onder het toepassingsgebied van het Auditcomité valt, namelijk:

- de federale overheidsdiensten (FOD's), de programmatorische overheidsdiensten (POD's) en de diensten die ervan afhangen, namelijk:
 - o FOD Kanselarij van de Eerste Minister;
 - o FOD Beleid en Ondersteuning – Stratégie et Appui (BOSA);
 - o FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
 - o FOD Binnenlandse Zaken;
 - o FOD Financiën;
 - o FOD Mobiliteit en Vervoer;
 - o FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg;
 - o FOD Sociale Zekerheid;
 - o FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
 - o FOD Justitie;
 - o FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;
 - o POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie;
 - o POD Wetenschapsbeleid (BELSPO);
- het Ministerie van Defensie;
- de Regie der Gebouwen;
- het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV);
- het Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers (FEDASIL);
- het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG);
- het Federaal Agentschap van de Schuld (FAS).

De volgende diensten hebben dit jaar de bepalingen van het koninklijk besluit niet nageleefd door geen verslag uit te brengen over de werking van hun internecontrolesysteem: de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en de FOD Mobiliteit.

Op basis van de gegevens gerapporteerd door de leidinggevendenden, aangevuld met de informatie van de Federale Interneauditdienst, heeft het Auditcomité overeenkomstig artikel 13 van het koninklijk besluit van 17 augustus 2007 tot oprichting van het Auditcomité van de Federale Overheid voor elke overheidsdienst die onder zijn bevoegdheid valt, een evaluatieverslag opgemaakt. Er wordt ook een algemeen verslag opgesteld.

De verslagen opgesteld door het Auditcomité worden aan de bevoegde regeringsleden overgemaakt en er wordt een kopie overgemaakt aan de verantwoordelijke leidende ambtenaar. Het algemeen verslag is bestemd voor de Ministerraad. Het globaal verslag 2021 over de werking van het internecontrolesysteem binnen de federale overheid in 2020 en het verslag over de activiteiten en de werking van het Auditcomité van de Federale Overheid voor de periode van 1 augustus 2020 tot en met 31 juli 2021, werden op 22 februari 2022 aan de Ministerraad voorgelegd.

Naar aanleiding van het globaal verslag 2021 van het ACFO verzocht de Ministerraad het College van voorzitters op 25 februari 2022 om ten laatste tegen 31 mei 2022 voorstellen te formuleren over hoe er zo goed mogelijk gevolg kan worden gegeven aan de volgende aanbevelingen van het Auditcomité:

- 1) het gebruiken van erkende en professionele methodologieën voor projectbeheer, met inbegrip van de aspecten betreffende de budgettering en de kostenopvolging
- 2) het onderzoeken van een hervorming van de financiële processen, in lijn met de vaststellingen en de conclusies van de FIA en het ACFO. Tot nog toe ontbreekt er immers een duidelijke koppeling tussen het beleidsplan en de financiële planning. Hierdoor nemen de overheidsinstellingen slechts beperkte beheers- en financiële verantwoordelijkheid op en

- dienen ze enkel verantwoording af te leggen voor het totaalbedrag dat ze hebben besteed, niet voor wat ze concreet hebben gedaan met de hun toegewezen budgetten
- 3) de interne audit wijst, als derdelijnsdefensie van de instellingen, op potentiële zwakheden of risico's en biedt het bestuur middels een aantal aanbevelingen de concrete mogelijkheid om deze risico's af te dekken. Het is daarbij van belang dat deze aanbevelingen zo goed mogelijk en binnen redelijke termijnen worden opgevolgd
 - 4) het delen van best practices betreffende boekhoudkundige verwerking, periodieke afsluiting en het beschrijven van gemeenschappelijke procedures, die dan door de instellingen eenvoudig kunnen worden aangepast aan hun omvang en specifieke structuur
 - 5) een verhoogde aandacht voor cybersecurity, aangezien de FIA-audits enerzijds aantonen dat de organisaties onvoldoende zijn voorbereid op crisissituaties, continuïteitsuitdagingen of beveiligingsincidenten, en anderzijds het groeiend belang van ICT in de operationele werking van de diensten aan het licht brengen.

Het ACFO stelt vast dat de voorstellen van het College om de aanbevelingen te beantwoorden niet SMART zijn geformuleerd en weinig concreet zijn. In het bijzonder drukken diverse reacties slechts een 'streven naar' uit en ontbreken er harde engagementen, terwijl de aanbevelingen volgens het ACFO betrekking hebben op de hoogste risico's die de opdracht en doelstellingen van de federale overheidsdiensten bedreigen.

5.2. Op het terrein

Het ACFO hecht veel waarde aan de rapportering over de interne controle, wat een wettelijke opdracht is. Ook buiten het audituniversum van het ACFO zijn tal van instellingen met een openbaar belang gehouden aan de opmaak van een jaarlijks rapport over de interne controle. Een goed voorbeeld hiervan vinden we bij de Nationale Bank van België t.a.v. de instellingen onder haar toezicht. De vereisten die aan deze rapporten worden gesteld, overtreffen in geruime mate die waaraan de FOD's tegemoet moeten komen. Het ACFO is van mening dat de FOD's bij uitstek instellingen van openbaar belang zijn. Een kwalitatieve rapportering over de interne controle is dan ook niet minder dan een goede praktijk.

Het ACFO meent dat het KB inzake organisatiebeheersing een aantal belangrijke positieve elementen bevat:

- een methodologische ondersteuning door de FOD BOSA.
- de door de FIA gedefinieerde beheersdomeinen inclusief de bijbehorende maturiteitsschalen vormen een belangrijke stap in de harmonisering en vereenvoudiging van de opbouw van een beheersingssysteem, aangezien de evaluatie per domein automatisch aangeeft op welke vlakken de instelling dient bij te sturen. Ze vormen een sleutelement in het bewerkstelligen van een uniforme auditbenadering en bijgevolg in het succes van de single audit-beginselen.
- de vereenvoudigde rapportering Art. 7.
- het invoeren van risicocomités.
- het herinvoeren van de mogelijkheid voor het ACFO om specifieke audits aan te vragen.

Op grond van zijn charter moet de FIA de verslagen Artikel 7 van de diensten evalueren voordat het ACFO het verslag Artikel 13 opstelt. In dit verband handelt de FIA onafhankelijk en objectief. De FIA beoordeelt deze verslagen in het licht van de informatie die hij verkregen heeft door de betrokken diensten te auditen. De FIA helpt het ACFO zo om het verslag Artikel 13 op te stellen en te contextualiseren. Indien de FIA dit nuttig of noodzakelijk acht in het kader van een verslag Artikel 7, kan hij een volledige audit van de interne controle uitvoeren binnen een dienst of een deel van een dienst.

De evaluatie van de verslagen Artikel 7 door de FIA bestaat uit een algemene lezing van de verslagen en een evaluatie op basis van de volgende criteria:

- Zijn er resultaten van een maturiteitsmeting beschikbaar?
- Beschikt de organisatie over een cartografie van de processen?
- Werd het model voor procesanalyse gebruikt voor een aantal processen?
- Kunnen alle elementen van het COSO-model in het verslag worden teruggevonden?
- Hoeveel elementen van het actieplan zijn rechtstreeks gekoppeld aan de zelfevaluatie van het ICS op globaal niveau of op het niveau van de prioritaire processen?
- Zijn deze elementen voldoende concreet?
- Zijn de elementen in het verslag in overeenstemming met de resultaten van de quick scan van de FIA?
- Is het verslag duidelijk? Biedt het een goed beeld van de interne controle die door de organisatie werd ingevoerd?

Uit deze evaluatie blijkt dat het maturiteitsniveau inzake interne controle in de meeste organisaties nog steeds laag ligt.

Sommige verslagen Artikel 7 bevatten een samenvatting van de uitgevoerde interne en externe audits, waardoor het ACFO deze verslagen kon verifiëren aan de hand van onafhankelijke bronnen.

Het ACFO volgt elk jaar, in de periode februari tot en met juli, tijdens elke vergadering de stand van zaken van de analyse van de verslagen Artikel 7 op.

6. Andere adviezen

Op 12 oktober 2021 maakten het ACFO, het FIA en de IF via een gemeenschappelijk schrijven hun bemerkingen en bekommernissen inzake het projectvoorstel van de FOD BOSA voor een nieuw koninklijk besluit betreffende de organisatiebeheersing over aan de eerste minister, de minister van Ambtenarenzaken, de staatssecretaris voor Begroting en de leidinggevende van de FOD BOSA.

Op 19 oktober 2021 maakte het ACFO zijn bemerkingen en bekommernissen inzake de omzetting van de Europese Richtlijn EUR2019/1937 naar Belgisch recht over aan de eerste minister, de minister van Ambtenarenzaken, de staatssecretaris voor Begroting en de leidinggevende van de FOD BOSA.

Op 7 februari 2022 maakte het ACFO zijn bemerkingen inzake de audits “Digitale transformatie”, “G-cloud” en “Third party contract IT” over aan de eerste minister, de minister van Ambtenarenzaken, de staatssecretaris voor Begroting en de leidinggevende van de FOD BOSA. Op 28 februari 2022 werden deze bemerkingen ook overgemaakt aan de staatssecretaris voor Digitalisering.

Op 12 februari 2022 maakte het ACFO zijn bemerkingen inzake de beslissing van de interkabinettenwerkgroep om de ACFO-aanbevelingen in het kader van het globaal verslag 2021 te richten aan het College van de voorzitters, over aan de eerste minister, de minister van Ambtenarenzaken en de staatssecretaris voor Begroting.

Op 21 maart 2022 maakte het ACFO naar aanleiding van de audit Cellmade door de FIA zijn bekommernissen over aan de minister van Justitie, de leidinggevende van de FOD Justitie en de leidinggevende van Cellmade.

7. Interne en externe communicatie

7.1. Het Rekenhof

In 2021 werden zowel de FIA als het ACFO beperkt geauditeerd door het Rekenhof. Het Hof wilde nagaan in welke mate zijn aanbevelingen in het 175ste jaarboek reeds waren beantwoord. Voor een volledig overzicht van de vaststellingen en aanbevelingen verwijst het ACFO naar het 178ste jaarboek van het Rekenhof.

Met het oog op de concretisering van de single-auditbeginselen en een betere coördinatie van de controle- en auditactiviteiten binnen de federale overheid, trachten het ACFO en de FIA zoveel mogelijk samen te werken met de andere controleactoren. Het ontwerp van samenwerkingsprotocol ACFO-FIA-Inspectie van Financiën werd op 12 februari 2021 formeel goedgekeurd door de Ministerraad en is nu van kracht.

Op 4 oktober 2021 maakten het ACFO, de FIA en de IF via een gemeenschappelijk schrijven hun visie betreffende het “single audit”-protocol over aan het Rekenhof. De drie partijen vertrouwen erop dat het Rekenhof zich snel zal aansluiten om de single audit-principes te kunnen naleven. Op 17 juni 2022 bespraken delegaties van het Rekenhof, het ACFO, de FIA en de IF de volgende stappen, waarbij belangrijke vooruitgang werd geboekt.

Het ACFO wijst ten slotte op de resultaten en conclusies van het Rekenhof met betrekking tot de certificering van de rekeningen 2020. Het Rekenhof was hierbij genoodzaakt om zijn laagste oordeelvorm toe te kennen: de onthouding, of de onmogelijkheid om een oordeel te vellen. Het Hof kwam immers tot de conclusie dat door het ontbreken van voldoende en toereikende controle-informatie de eventuele niet-gedetectede afwijkingen een diepgaande invloed kunnen hebben op de jaarrekeningen van de staat en dat deze een invloed kunnen hebben op de beslissingen die de gebruikers nemen op basis van de financiële overzichten. Het ACFO wijst daarom op het belang van een nauwgezette opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof.

7.2. Andere contacten van het ACFO

Op 26 oktober 2021 vroeg het ACFO aan de FOD Kanselarij om voor een substantiële versterking van het Vast Secretariaat met minstens 1 gekwalificeerde medewerker te zorgen teneinde de performantie en de opdracht van het ACFO veilig te stellen. Deze vraag werd tot op heden niet beantwoord.

Op 8 december 2021 vroeg het ACFO aan de FOD BOSA om dringend een oplossing te vinden voor de personeelscapaciteit bij SELOR, aangezien deze een negatieve invloed had op de bestaffing van de FIA en bijgevolg op de uitvoering van het auditplan.

7.3. Website

Naast een beveiligde website, die het werkinstrument en het dagdagelijks communicatiemiddel vormt tussen het Auditcomité en zijn Vast Secretariaat, bestaat er ook een publiek toegankelijke website. Daar kan iedere belangstellende diverse informatie vinden over de werking en de activiteiten van het Auditcomité.

Link: <http://www.auditcomite.belgium.be/nl>.